

1941-05-20

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Astrid Warberg-Goldschmidt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Sallum/Sollum er en landsby i Egypten ved Middelhavet umiddelbart øst for grænsen til Libyen og omkring 145 km øst for Tobruk. I historisk sammenhæng omtales Sallum når man vil beskrive omfanget af Italiens invasion af Egypten fra Libyen i 1940. Den 10. italienske armé byggede en række forter i området ved Sallum (Wikipedia nov. 2023).

Martin W. Pfeiffer: Die

Landwirtschaftliche Individualität - ein Bild des Menschen. Udgivet på dansk med titlen: "Landbrugsindividualiteten - et billede af menneske: til forståelse af præparaterne i den biologisk-dynamiske driftsmåde". Bio-Dynamisk Forlag, 1977. 53 sider. (Bibliotek.dk).

Dr. jur Asche: ses ikke i Falk-Jensen og Hjorth-Nielsen Candidati og examinati juris 1736-1936: Aa-F, ej heller i Bovrup Kartoteket

(medlemmer af det danske nazistparti) – uvist hvem Asche er – måske tysker?

Fyens Venstreblad: Avis, der udkom 1892-1958.

Afsendersted:

Lindøgaard

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Gårdens navn er skrevet øverst s. 1

Omtalte personer:

Sus -

Maria Balslev

Christen Brixtofte

Winston Churchill

Gudmund Hatt

Rudolf Hess

Adolph Hitler
Adolph Larsen
Johannes Larsen
Thomas Madsen-Mygdal
Axel Müller
Janna Schou
Erik Warberg Larsen
Martin Warberg Larsen
Laura Warberg Petersen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0417

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave fra Laura
Warberg Petersen til Østfyns Museer

DOKUMENTINDHOLD

Det er godt, at Astrids operation er vel overstået.
Martin/Manse står i år for køkkenhaven, og familien har mange grøntsager.
Johanne/Junge skriver om krigen, Tysklands rolle mm.
Laura/Bibbe har omsider besluttet sig for at blive sygeplejerske. Hun er rask nu.
Johanne har fået en sød og dygtig pige i huset.
Det er dejligt, at Jannas forretning er i fremgang.
Der er ingen småfugle i haven. Skaderne tager dem vist.
Maria Balslev kommer snart på besøg.

TRANSSKRIFTION

Lindøgaard 20-5-1941.
Kæreste lille Dis! X Til Lykke med Gardinerne dejligt!
Tænk, at du har Polyp-Historien overstaaet! Det er vel nok godt, jeg havde gruet paa dine Vegne, men anede ikke noget om, at det var saa nær forestaaende. Tænk, at du har gaaet med saadanne Bæster i dig! Det var altsaa ikke saa slemt at gaa hjemme? Men maaske lidt letsindigt i din Alder at foretage at foretage dig så meget X ["X" indsat over "meget"] lige efter saadan en Operation. Mon nu de Galdeanfald havde noget at gøre med den? Det vides vel ikke. Hvor og hos hvem blev det lavet? Og tænk, at du tog helt alene derud og ikke havde en Smule Støtte af en af dine. Naa, nu er det altsaa ovre og godt det samme! Jeg haaber da, at Nus igen er kommen over sit? Nu har vi jo faaet Varme, jeg har lige været en lille Tur ude i Haven i det dejlige milde Vejr, nu skal jeg love for, der er kommen Fart i det hele, alt myldrer op af Jorden, især Græsset hvad betyder saa uendelig meget for de stakkels slunkne Kreaturer Manse tager sig med Lidenskab af Køkkenhaven i Aar; de har plantet 1000 (!) Jordbærplanter og c. 70 Hindbærbuske ["de har plantet 1000 (!) Jordbærplanter og c. 70 Hindbærbuske" indsat over linjen] han har f. Eks. saaet al Kaal, da Planter fra Gartnerne var fantastisk dyrt i Fjor og selvf. værre i Aar. Vi har flyttet den store Køkkenhave ud i Marken – allerede i Fjor, og vi har haft kolosalt med Grønsager; vi har endnu masser af store Selleri; saa snart vor lille Husalf bliver færdig med sin Vask, hun gnider kraftigt derude, kan jeg høre, skal hun koge hen af dem (Manses Idé) da nogle af de sidste var begyndt at raadne indeni. Hvidkaalen er lige sluppet op, men Rødkaal som vi spiser til alt muligt – Flæsk, Vildt o. Ign. samt Porrer har vi stadig godt med. Hvor er det vidunderligt med Grøntsager, jeg personlig er vild efter dem og skal jo have dem. Tak for det lille Skrift! Bare nu vor danske

Landbostand ikke vil være altfor trøv med at faa fat paa det nye og selvfølgelig rigtige; at der er noget galt ser vi jo tydeligt. Amerikas gradvise Forandring til Ørken er efter min Mening, en Verdenskatastrofe og vi her hjemme er jo godt med. Hvis der var noget ved vore [”e” sidst i ordet overstreget] Landbovidenskab, tog den jo fat paa det og fik Konsulenter til at undervise os Bønder – smaa og store. Det var ikke

2

helt nyt for mig, idet jeg ejer og har læst – i hvert Fald delvis – Pfeiffers Bog, jeg husker ikke Titelen Drengene fik lavet deres Møddingsplads an efter Anvisningen i Bogen. Se, alt det, som jo om 20-30-40 Aar [”Aar” indsat over linjen] vil være praktiseret her i Danmark og redde Landbruget fra Forfald, kan vi jo takke Tyskerne for. Dygtige er de jo, hvor er det Synd, at de har den skæbnesvangre Opfattelse, at de skal være Jordens Herrer. Gud ved, hvordan det ser ud dernede, Menigmænd som vi ved det jo ikke, men godt er det jo næppe for dem. Dog maa vi jo huske paa at deres Balkansejre bidrager til at holde Folket i Aande. Vigtigere end Hess-Forteelsen synes jeg næsten er, at det igen gaar Engl. godt i Afrika. Tyskerne paastaar jo, at de igen har taget Sollum, Engl. siger nej: Abessinien er jo paa Nippet nu, men det er vel at mærke ikke Tyskerne, der er blevet slaaet, saa de forb. Asner har jo stadig Grund til at triumfere. Jeg har ikke kunnet frigøre mig fra, at der laa Nazi-Rævestreger bag Hess-Begivenheden, men ingen synes jo at mene det. At Hess ligefrem skulde have givet sig til at bekæmpe Hitler efter mindst 15 Aars fortrolig Samvær og Beundring fra Hess' Side, kan jeg næsten daarlig faa mig selv til at tro, men hvis han er flygtet for Livet, maa det være saadan. Men har Churchill ikke sagt, at han ikke vil give Underhuset Redegørelse for Episoden – det har jeg da faaet fat paa. Naar ”man” tillægger den saa stor Betydning maa det jo være fordi man føler sig overbevist om, at den skyldes Kludder i Nazi-Regeringen, men har man egentlig Vished for det: Fanden i det, hvor man ved lidt. Hvad er Jeres Erfaring m.H.t. den danske Stemning overfor Tyskerne? Elle ved fra Politimesteren i Kj. at en af de øverste Politimyndigheder havde udtalt, at det blev ”værre og værre” med Tysker-Hadet, og at Myndighederne havde Besvær med at holde Folk rolige. Det lyder godt, men jeg synes, der er mange kedelige Eksempler paa det modsatte. Madsen-Mygdal, Gudmund Hatt og mange mindre Aander. Dr. jur Asche, som har skrevet om udenrigs Politik i Venst.bl. i flere Aar, afslørede sig som fuldblods Nazist efter d. 9nde April. Hvad mener dog de Mennesker. De maa have glemt eller slaaet en Streg over Nazismens Forbrydelser (Jøder, Konzentr.) og hvor kan de dog det? det viser dog klart, hvad Aand, der behersker dem. Men de har vist for en Del

Ret i deres økonomiske Betragtninger og det er

3

Efter Middag

vel det, visse meget jordbundne Aander ikke kan staa for. Jeg tror, jeg mener og har Erfaring for, at langt de fleste Mennesker ser alt under Synsvinkelen: Økonomi! Gud hvor er de ["de" indsat over linjen] smaatskaarne.

Der er mange Artikler i Fyens Venstbl. som jeg ikke kan fatte, at Brixtofte vil have i sit Blad; mange Ledere f. Eks. hvis jeg husker det, skal jeg sende Lederen for i Dag. Du tænker maaske: "klip ud med det samme", men Mændene har ikke læst Avisen endnu. Manse gik efter Middag ud til sit Solbad og stopper det lille Skrift i Lommen – det du sendte mig. Han er i høj Grad lydhør for Sagen. Manse er i det hele taget et intelligent Menneske, Dis, og han forstaaer at bruge sin Intelligens til praktiske Ting. Tingene er ogsaa intelligent, navnlig ved han en Masse, han har noget af Lases fænomenale Hukommelse, men han svæver altid lidt.

Saa er der lille Skipper – jo Tak, hun har det efter hendes Breve at dømmes udmærket, er glad ved det hele og er rask, har ikke haft een Dags Hovedpine og bliver ikke overanstrengt med Arbejde. Hun og en anden Elev har besøgt en 3die Elev, hvis Hjem ligger 17 Kilometer fra Odde; de tog af Sted Lørdag Aften og blev der om Natten; der er en meget stor Gaard, 160 Tdr. Land. Der er Elevens Mor, som Bibbe syntes vældig godt om hendes Bror som har ["har" indsat over linjen] Gaarden og hans Kone er forhenv. Sygeplejerske – en Personlighed, skriver Bibbe: De havde baade Klaver og de rigtige Noder; Bibbe spillede Schubert for dem, hvad de tydelig var meget glade ved. Ja, det var rigtig nok godt, at Bibbe fik sig mandet op til at begynde paa noget; jeg har før foreslået Sygepleje, men paa den Tid vilde hun ikke høre tale om at tage hjemme fra, Røde Kors Arbejdet gav hende Impulsen og saa blev det til noget. Vi er godt tilfredse med den nye Pige, hun er navnlig saa umaadelig sød og rar; jeg kan ikke vide, om hun ikke ogsaa føler sig lidt godt tilpas her; en Broder tjæner i Kølstrup og det er jo ingen Vej at tale om, og en Veninde er paa Højskolen i Kjertemind; hun har fortalt mig, at her er kun halvt saa meget at lave som der, hvor hun kom fra i Jylland. Og saa er hun økonomisk, hvad der jo har knagende meget at sige, naar hun skal lave Maden. Min hidtil eneste Indvending er den at hun nok kunde være lidt renligere med sig selv. Maaske det kan bedres ved Eksemplets Magt.

4

Hvor er det dog vidunderligt med Jannas Forretnings Fremgang, men hvor skal hun faa alt det lavet? Jeg er ikke rigtig klar over, hvem hun har

som Hjælper foruden Sus. Bare Janna dog var lidt stærkere, men nu har vi da faaet Varmen. Jeg har i Dag for første Gang siddet i Haven og haft mine Knæ i Solbad, det var henrivende. Men vi har ikke mere den Fuglesang som i de første Aar. Jeg mener, det skyldes et Skadepar, som har boet her nogle Aar, de tager jo Æg og Unger fra Smaafuglene, eller jager dem væk. Fugle har jo god Forstand paa deres smaa Omraader, og de ved, at Skaderne er deres Fjender. Men Agraren og Manse er glade ved og interesserede i Skaderne og vil nødig skyde dem – og det maa de jo om, jeg har jo heller ikke ligefrem Bevis for at Sangfuglenes Flugt fra os skyldes dem.

Du har saa ikke endnu bestemt, naar du vil komme her – skriv det saa snart du ved det, Marie Balslev har lovet at besøge mig i Juni og vi har desværre kun 1 Seng! Ja, nu gør du store Øjne, men Drengene har taget deres store faste Træsenge bort og ligger i rigtige Senge. Det kunde jo være morsomt om du og Marie traf til at være her samtidig, i saa Tilfælde kunde du jo mulig sove paa Divanen her i Folkestuenden ene Nat [”den ene Nat” indsat over linjen], der spises jo i Køkkenet, saa de ikke forstyrrer dig om Morgenen. Er det ikke sødt af Marie, at hun vil komme? Jeg slog paa det og saa viste det sig, at hun havde Turen planlagt.

Onsdag 21 Maj Jeg naaede ikke at faa mit Brev med Posten i Gaar, men du er vel heller ikke kommen hjem endnu. – Jeg holder et lille Husmandsblad (3 kr. årlig) her er en Artikel, kan du ikke læse den og sige mig om du forstaar den – jeg ikke.

Vi fik i Aftes Visit af vor Brugsmandsdatter, hun er saa knusende sød mod os altid, god Veninde af Bibbe. Skønt vi nylig har faaet, kom hun med Tobak baade til os og Drengene samt Brystsukre til mig; men det er jo en stor Hemmeli[g]hed, at hun favoriserer os fremfor andre. De har et frygteligt Besvær med at skifte Sol og Vind lige.

Nu er der ikke mere denne gang – det skulde da lige være at jeg glæder mig usigeligt til dit Besøg. Du kan vist selv tænke hvad det betyder for mig som sidder hen. Tusinde Hilsner til Jer alle tre, din Junge.

Lindesgaard

20-5-1841.

Kæreste lille Lis! <sup>Til dig ikke med
gardinerne
dejlige!</sup>
Tænk, at du har Polyg-Historien overstået.
Det er vel nok godt, j. havde gruel paa dine
Begynde, men anede ikke noget om, at det var
saa nær forestaaend. Tænk, at du har gaaet
med saadanne Bæster i dig! Det var altsaa
ikke saa slemt at gaa igennem? men
maaske lidt letsindigt i din Alder at forbyde
dig saa meget lige eller saadan en Operation.
Naa nu de Galdanfaldt havde noget at al give
omt den? Det vider vel ikke. Hvor b. hos tyrene
bler det laeret? Og tænk, at du sag helt alene
derint og ikke havde en Smule Stille af en af
dine. Naa, nu er det altsaa ore b. godt det
samme! Jeg haaber da, at Niis igen er kom-
men om sig? Nu har vi jo faaet Varnis,
j. har lige været en lille Tur ud i Haven i
det dejlige milde Vejr, nu skal j. love for, de
er kommen Fart i det hede, all myldren og af
forden, især Græsset hvad j. betyder saa uende-
lig meget for de stakkels slunkne Kreaturer
Maaske tager sig med didenskab af Rødbenløse

de var plantet 1000 (!) jordbarplanter og c. 70 hindbarbuske
i Aar; han har f. Eks. saet al KaaL, de
Planter fra Gartnerne var fantastisk dyrt
i Fjor og selvf. vore i Aar. Vi har flyttet den
store Kibben hane ut i Marken - alleud i Fjor,
og vi har haft kalosall med Grønsager, vi har
endnu Masse af store Selleri, saa snart en
lille Husalf bliver ferdig med sin Vask, han
grider kraftigt derud, kan j. hinc, skal han
køge hen af dem (Masse Idé) da nogle af
de vidde var begynte at raadne inden.
Hindkaalen er lige sluppet op, men Rødkaal
som vi spiser til det muligt - Flask, Vildt o. l. g.
samt Pærren har vi stadig godt med. Hvor er
det vidunderligt med Grønsager, j. personlig er
vild efter dem og skal j. liue dem. Tak for det
lille Skrift! Bør vi da danske Landbønder
ikke vil vore aelfr trøt med at faa fat paa
det nye og selv følger rigtig, at der er noget gaer
ser vi jo tydeligt. Amerikas vadrive Forandring
til Norden er efter min Mening en Vunderska-
tsaet og vi bli liueme er jo godt med. Hvis
der var noget det var Landbovidenskab, tog den
jo fat paa det og fik Konsulente til at unde-
vise os Bønder - smaa og store. Det var ikke

12
helt nyt for mig, idet j' ejer, og har læst - i hoes
Fald delvis - Pfeiffers Bog, j' huske ikke Titelen
dengang fik læst dees Middling, platon eller
Anvisningen i Bogen. Se, alt det, som jo om
20-30-40, vil vide praktiseret her i Danmark og
redde sam det, som forfaeld, kan vi jo takke
Tyskerne for. Dygtige er de jo, hvor er det synd.
at de har den skatnesrangre Opfattelse, at de
skal være Jordens Herre. Gud vet, hvordan det
ser ud derned, Menigmandt kan vi vel det jo
ikke, men godt er det jo neppe for dem. Dog ma
vi jo huske paa at dees Balkansjere bidragte
at holde Folket i Aande. Dygtigen end Hess-
Forlecken synes j' næsten er, at det igen gaar Eng
gode i Afrika. Tyskerne paadaar jo, at de igen
har taget Soltium, Engl. siger nej. Absissin
er jo paa Nippet nu, men det er vel at mark
ikke Tyskerne, der er bleven slaet, saa de
forb. Alene har jo stadig Gæm til at triumfere.
Jy har ikke kunnet si give mig paa, at
der laa Nazi - Ravestreyer bag d' Hess-Bezi-
renheden, men ingen synes jo at mene det.
at Hess ligesom skulde have givet sig til at
bekæmpe Hitler efter mindst 15 Aars Fortalig
Samarbejde og Betænding for Hess' Side, kan j' vel

daarl; faa mig selv til at tro, men ^{BB0417} ~~tro~~
han er flygtet for dinet, maa det vare
saadan. Men har Churchill ikke Mgt, at lade
ikke vil give Underhuset Rede og Rede for Epistolen
- det har j; da faaet faaet paa. Naar man
sikkelegger den saa stor Betydning, maa det jo
vare fordi man faaler sig overberist om, at den
skyldes Kludder i Nazi-Regeringen, men har
man egentl; Visshet for det? Fanden i det, hvor
man net lidt. Hvad er Jeres Safarin, m. H. t.
den danske Skermin, overfor Tyskerne? Ell
net fra Politimesteren i Bj. at en af de gamle
Politimyndighede havde udtalt, at det blev
"vare og vare" net Tysker. Hadet, og at Mynd-
dighedene havde Besvar net at holde Fack
Rolige. Det lyder godt, men j; synes, der er mange
bedelige Eksempler paa det motsatte. Matren-
Tnygdal, Gudsmind Hatt og mange mindre
Aander. Dr. jur. Asche, som har skrevet om uden-
rige Politik i Vest. bl. i flere Aar, afsloer sig som
fuldblods Naziist efter d. 9de April. Hvad mener du
de Mennesker. De maa have glemt eller slaaet
en Strig over Nazismens Forbrydelser i Jøder, Kommuner,
og hvor kan de dog det? det viste dog klart, hvad
Aand, der behersker dem. Men de kan vist for en
del Tid i deres økonomiske Betragtninger og det er

3
10) Mer Middag

vel det, viss meget jordbundne Bander ikke kan staa for. Jeg tror, jeg mener og har Erfaring for, at langt de fleste Mennesker ser alt under Syns vinkelen: Økonomi! Guds hvor er ^{de} smackskaarne.

Der er mange Artikler i Fyens Venstl. som jeg ikke kan fatte, at Bristoffe vil have i sit Blad; mange Ledere f. Eks. hvis jeg husker det, skal jeg sende Lederen for i Dag. Du tænker maaske: "Klip ud med det samme"; men Mændene har ikke hørt Aviser endnu. Manu gik efter Middag ud til sit Pallat og stoppede det lille Skrift: Lommen - det du sendte mig. Han er i høj Grad lydskor for Sagen. Manu er i det hele taget et intelligent Menneske, Vis, og han forstaar at bruge sin Intelligens til praktiske Ting. Ting er ogsaa intelligent, navnlig net han en Maske, han har noget af dases fenomenale Slutkomme, men han svaner altid lidt.

Saa er der den lille Skipper - jo Tak, hvis han det efter hendes Brev at dømme uden aukt, er glad med det hele og er rask, han ikke haft en Dags Sløvetpine og bliver ikke overanstret, med Arbejde. Hvingen anden blev han besygt en 3de Uge, hvis Hjem ligger 17 Kilometer fra Odde; de to

BB0417
af det sidste Aften og blev der en Katten; det er
en meget stor Gæst, 160 Tds. Land. Der er
Elevenes Mor, som Bibbe syntes uddid; gott an
hendes Bror, som ^{hans} Baanden er gift og kan kom
er for henn. Sygeplejeriske - en Personlighed, skrin
Bibbe. De havde haade Klaver og de rigtige
Nader; Bibbe spillede Schuchert for dem, hvad
de sydel; var meget glade med. Ja, det var
rigtig nok gott, at Bibbe fik sig mandet og
til at begynde paa noget; j; han for foresla-
et Sygepleje, men paa den Tid vilde hun ikke
høre Tale om at tage hjemme fra, Nade Koro
Arbejdet gav hende Impulser og saa blev det
sit noget. Vi er gott tilfredse med den nye Dage,
hinn er navnlig saa uumaadelig tid og ran; j;
kan ikke vide, om him ikke ogsaa fole sig haer
gott tilpas her; en Brade tjener i Kølstrup
og det er jo ingen Dage at tale om, og en Veninde
er paa Højskolen i Hjertheminde; him har
fortalt mig, at her er him halvt saa meget
at laane som der, hva him kan fra i Jylland.
Og saa er him økonomisk, hvaat der jo har
knagende meget at sige, naar him skal laane
Nader. Min hidtil eneste Indvending er
den at him nok kunde vide lidt renligere med
sig selv. Maaske det kan i bedre med Eksemplets Maat.

4.

Hvor er det dog vidunderligt med Jannas Forret-
nings-Fremgang, men hvor skal tæm for alt
det laud: - jeg er ikke rigtig klar over, hvem tæm
har som Hjælper foruden Sus. Bare Janna dog
var lidt skækket, men nu har vi da faaet
Varmen. Jeg har i dag for første Gang siddet
i Haven og haft mine Rud i Saltat, det var
henrivende. Men vi har ikke mere den Fugl-
sang som i de første Aar. Jeg mener, det
skyldes et Skadepar, som har haet her nogle
Aar, de tage jo sig af Unge fra Smaa-fuglene,
eller jage dem ud. Fugle har jo get Forstand
paa deres smaa Omraader og de vet, at
Skademe er deres Fjender, men Agselen og
Mannen er glad ved og interessent i Skademe
og vil nødij skyde dem og det smaa de jo an,
jo har jo heller ikke ligefrem Beris for at Sang-
fuglenes Flugt fra os skyldes dem.

Du har saa ikke endnu bestemt, naar du
vil komme her - skriv det saasnart du vet det,
Marie Baltes har laud at besøge mig i juni
og vi har desuuden kun 1 Gang! ja, tæm gör du store

BB0417

Opjns, men Brøegene har taget den store fask. Til-
senge bort og ligger i rigtig Lenge. Det kunde jo
være morsomt om du og Maria traf hin at være
her samtidig, i saa Tilfælde kunde du jo mün-
lig gøre paa Elvonen her i Falckebuen; ^{den ene Nat} den
spiser jo i Røkkensok, saa de ikke forstyrrer
dig om Marguen. Er det ikke lidt af Maria,
at hun vil komme? j. slog paa det og saa
viste det sig, at hun havde Turen planlagt.
Onsdag 21 Maj jeg naaede ikke at paa mit Brev
med Posten i Gaar, men du er vel heller ikke
kommen hjem endnu. — Jeg holder et lille Hüs-
mandsblad (3 H. årlig) her er en Artikel, kan du
ikke læse den og sige mig om du forstaa den — j. ikke.
Vi fik i Aften Visit af vor Brøegmandsdatter, hun
er saa krusent. Sit mod er altid, got Veninde af
Bibbe. Skönt vi nyktig har faaet, kan hun end Takke
haand til os og Brøegene samt Brevs i Bre til mig;
men det er jo en stor Stemmel. her, at hun fass
riser og freder for andre. De har et frygteligt Besvær
med at spytte Sal og Viind lige.
Nu er der ikke mere denne Gang — det skulde de
være at j. glade mig usigelig til dit Brev. Her kan
sist selv tænke hvad det betyder for mig, som stader
hen. Tusind Glæde til for alle tre, din Klone.